

J U D I C I A

Sjøfartsdirektoratet
Postboks 2222
5509 Haugesund

Ålesund, 27.08.2019
Ansvarlig advokat: Trond Svinø
Vår ref.:19-10507

BEMERKNINGER TIL HØRING VEDRØRENDE NYE REGLER OM DYKKING AV SKIP – DERES REF. 2017/97797-13

1. Innledning

Undertegnede bistår Frøygruppen (Frøy) i sakens anledning. Det vises til kontakt med Sjøfartsdirektoratets Werner Dagsland hvor frist for høringsuttalelse er forlenget til 31. august d.å.

Frøy ser svært positivt på at det fra myndighetenes side tas grep med sikte på å klargjøre og etablere godt regelverk for servicefartøyene som også utfører dykketjenester. I det vesentlige kan Frøy slutte seg til direktoratets forslag, men forslaget relatert til arbeidstid oppfattes som problematisk og bør endres. Alternativt er man bekymret for at den rettsklarhet som har vært, og som dessverre har generert regeldiskusjoner og rettstvister, ikke løses.

En nærmere gjennomgang og bemerkninger følger nedenfor.

2. Kort om Frøygruppen og havbruksnæringen

Frøygruppen utgjør den største aktøren innenfor servicebåter til havbruksnæringen. Gruppen består blant annet av Frøy Akvaservice, Frøy Vest, NCS og Stava Sjø, og har aktiviteter langs store deler av norskekysten.

Servicebåtnæringen har de siste årene opplevde sterk vekst, og årlig har det blitt tilført en rekke nye fartøy. Bortsett fra 4-5 større aktører består bransjen av en rekke mindre aktører, med få fartøy og liten administrasjon.

Servicebåtene har ulike størrelse og egenskaper. Fartøyene som også tilbyr dykketjenester er normalt rett under 15 meter og med en besetning på tre (fire fremover). Besetningen utfører alle mannskapsfunksjon på fartøyet, og består av en skipsfører og to matroser. Mannskap som har dykkekompetanse omtales som dykkematros el. På en del av fartøyene bor mannskapet om bord, mens på andre har man base på land. På alle fartøy i Frøygruppen jobber mannskapet turnus og 12-timers skift.

Omfanget av dykkingen vil variere betydelige fra fartøy til fartøy, sesong til sesong og oppdrag til oppdrag. En båt som er bemannet med dykkematroser vil således kunne gå lengre perioder (uker og måneder) uten at det gjennomføres dykk.

ADVOKATFIRMAET
JUDICIA DA

Grimmeregata 5,
NO-6002 Ålesund

T +47 70 30 44 00
E post@judicia.no

www.judicia.no
Org.nr. 916 065 841 MVA

3. Risiko og utfordringer i bransjen og på sjøen

Arbeid til sjøs er normalt forbundet med større risiko enn arbeid på land, og arbeid under vann vil ofte være forbundet med større risiko enn arbeid over vann. Samtidig er det en rekke faktorer som tilsier at arbeid til sjøs ikke kan følge de samme reguleringer som etter arbeidsmiljøloven, jf. blant annet Prop. 115 L (2012-2013) til skipsarbeidsloven.

Det er dermed ikke slik at risiko i seg selv skal begrunne særlige og strengere reguleringer enn det som følger av sjøfartens regelverk. I den forbindelse er det sentralt å vurdere om det er slik at dykkingen i havbruksnæringen innebærer en særskilt risiko sammenlignet med annet arbeid til sjøs.

Dykking i havbruksnæringen er kjennetegnet av forholdvis enkle og standardiserte dykk, av begrenset varighet og på relativt lav dybde. Til tross for at næringen historisk har vært preget av en rekke mindre aktører hvor sikkerhet/HMS nødvendigvis har stått i fokus viser Arbeidstilsynets egne undersøkelser av 30. juni 2016 (Deres ref. 2016/22610 435713/2016) at det siden 2004 kun har skjedd en dødsulykke i havbruksnæringen.

Til sammenligning har det ifølge Sjøfartsdirektoratet i gjennomsnitt omkommet 6 personer per år i perioden 2006 – 2015 på norske fiskefartøy. I perioden 1990 til 2014 døde det ifølge Fiskeribladet (leder datert 24. februar 2018) 299 fiskere på havet, hvorav 196 av disse i sjarkflåten.

Etter dennes side oppfatning er det ikke slik at dykkingen i havbruksnæringen innebærer en særskilt risiko sammenlignet med annet arbeid til sjøs.

4. Foreslåtte regelendringer

4.1 Innledning

Fra denne side deler man direktoratets ønske om å lage et hensiktsmessig regelverk som sikrer et fullt forsvarlig regelverk for sjøfolk som er involvert i dykkeoperasjoner.

Samtidig er man avhengig av å få etablert et regelverk som er tilpasset bransjens særskilte behov, og som er mulig å praktisere. Videre må regelverket ikke være utformet slik at det vil generere nye uklarheter. Man vil i det følgende knytte visse bemerkninger til sjøfartsdirektoratets forslag, i den rekkefølgen de er fremsatt i høringsbrevet.

4.2 Havrettskonvensjonene

Det er positivt med like vilkår for alle aktører uavhengig av flagg, og Frøy har ikke innsigelser til forslaget.

4.3 Endringer i arbeidsmiljølovens virkeområdebestemmelse § 1-2

De vesentlige deler av bransjen, herunder Frøy, har forholdt seg til sjøfartens regler for alt mannskap uavhengig av om mannskapet har deltatt i dykkeoperasjoner. Endringen av ordlyden i arbeidsmiljøloven § 1-2 innebærer således ingen endring for Frøy.

Foreslått endring i § 1i forskrift 19. august 2013 nr. 990 om skipsarbeidslovens virkeområde innebærer likevel at det fortsatt vil være den ansattes "mannskapstilknytning" som vil være avgjørende. Praksis viser at det nettopp i tilknytning til dette vilkåret har vært ulike forståelse mellom henholdsvis Arbeidstilsynet og bransjen. (det vises blant annet til sak for Sogn og Fjordane tingrett med saksnr. 17-100536/171594)

Sett i sammenheng er det Frøys oppfatning at foreslåtte endringer dermed i liten grad løser de uenigheter som har vært relatert til dykkematrosen.

4.4/4.5 Relevante sikkerhetsbestemmelser ved dykkeoperasjoner / forskrift med hjemmel i skipssikkerhetsloven

Frøygruppen har, i likhet med også andre seriøse aktører, forholdt seg til *Forskrift om utførelse av arbeid, bruk av arbeidsutstyr og tilhørende tekniske krav (forskrift om utførelse av arbeid) kapittel 26*, (tidligere DAT-511) i forbindelse med dykking. At denne forskriften også formelt hjemles i sjøfartens regelverk anses som positivt, men innebærer således ingen endring for Frøy.

Det som har manglet har vært et effektivt tilsyn av virksomhetene, for å sikre at blant annet dykkevirksomheten skjer på forsvarlig måte. Et slikt tilsyn bør utøves av Sjøfartsdirektoratet, og Frøy er positiv til dette.

4.6 Oppheving av forskrift 26. juni 1981 nr. 3813 og ny § 4a i forskrift av 26. juni 2007 nr. 705.

Frøy har ikke innsigelser til at nevnte forskrift avvikles.

Når det gjelder foreslått ny § 4a oppfatter man det slik at hensikten er å legge en øvre begrensning av arbeidstid for visse grupper ansatte. Frøy av den oppfatning at dette gir en svært dårlig løsning.

Forslaget innebærer at man på sjøfartens område gjør unntak for sjøfolk med en spesiell kompetanse begrunnet med risikobetraktninger. Dette mener man det ikke er grunnlag for, og er videre av den oppfatning at denne type unntak generelt er uheldig. Tilsvarende ville man kunne tenke seg unntak for visse type funksjoner på line- og garnbåter mv. som normalt et forbundet med forhøyet risiko.

Forslaget vil innebære at man i praksis ikke vil være i stand til å gjennomføre normal drift av fartøyene med 12 timers skift og 1:1 ordning da dette vil komme i strid med bestemmelsen 1. avsnitt bokstav c. Tilsvarende utfordringer vil også gjøre seg gjeldende for øvrige aktører i bransjen.

Videre er man av den oppfatning at ordlyden "*involvert i dykkeoperasjoner*" er egnet til å skape uklarhet og vil få uheldige og utilsiktede konsekvenser, samtidig som den vil være tilnærmet umulig å praktisere.

En oversikt utarbeidet av Frøy Vest for fartøyet Dykkerservice 7 for perioden 1. juni 2016 til 31. mai 2017 viste at ren dykketid utgjorde ca. 10 % av arbeidsdagen. Oversikten viser at det kunne være flere dykk per dag i en periode, mens det i noen dager og uker ikke var dykking overhodet. Det kan også understrekes at av et mannskap på 3 / 4 er det kun en som befinner seg under vannoverflaten.

Eksempelvis kan man tenke seg at dykkematros A er "*involvert i dykkeoperasjoner*" i januar (men uten at han nødvendigvis har vært under vann), har fri i februar, utfører andre ikke dykkerrelaterte oppgaver i mars og har fri i april, mens han frem til desember utfører ordinært matrosarbeid på ett annet fartøy i rederiet uten dykkeoppgaver. Frøy forstår lovforslaget slik at i et tilfelle som dette vil dykkingen i januar medføre at dykkematros A dermed vil ha krav på annen arbeidstidsordning enn sine øvrige kollegaer. Dette vil praktisk være tilnærmet umulig å gjennomføre i praksis, da fartøyene er avhengig av full bemanning hele skiftet for full operativ drift.

Videre er Frøy av den oppfatning at det problematisk å kreve at dykkeoperasjoner skal avsluttes "*senest innen 10 timer etter arbeidsoppstart*", jf. § 4a annet avsnitt siste setning. For flere av de operasjoner som utføres av servicebåtene (som blant annet notvask mv.) innebærer arbeidets art at det er umulig å planlegge dykkeoperasjonene. Dette vil typisk være dykk for å bøte et hull, løsne vaskerobot fra not eller gjøre en inspeksjon.

Basert på ovennevnte er det Frøys oppfatning mest hensiktsmessig at § 4a i sin helhet utgår, og at arbeidstidsreguleringene følger de alminnelige regler til sjøs.

Det må være rederiets ansvar at arbeidstidsordningen som er valgt for fartøyets driftsmønster er fullt forsvarlig, og en risikovurderingen av arbeidstiden og arbeidstidsordningen danner et bredere grunnlag for å ivareta dette.

Avslutningsvis bemerkes det at tiden dykkerne bruker til dykkerrelatert arbeid reguleres av *Forskrift om arbeid (FOR-2011-12-06-1357) § 26-30: "Dykking og opphold i dykkingen skal tilrettelegges og gjennomføres i henhold til anerkjente dykke- og behandlingstabeller for sikker dykking"*.

Med anerkjent tabell menes her Norske dykke- og behandlingstabeller, fjerde utgave. Det er i praksis denne tabellen som er godkjent brukt i Norge, og som alle seriøse aktører benytter. Dette gir dykkerne en god beskyttelse og legger betydelige begrensinger på aktiviteten.

4.7 Endring i forskrift om utførelse av arbeid § 26-1 annet ledd

Frøy har ikke innsigelser til foreslått endring.

Skulle det være spørsmål til ovennevnte kan undertegnede kontaktes.

Med vennlig hilsen
Advokatfirmaet JUDICIA DA

Trond Svinnø
Advokat/partner